

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับ
ส่งเสริมความร่วมมือในการรักษาด้วยยาของผู้สูงอายุ
โรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน นางสาวรัชชชนก ทองศิลป์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงฤดี ลาสุขะ

บทคัดย่อ

โรคความดันโลหิตสูงเป็นความเจ็บป่วยเรื้อรังที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ การควบคุมความดันโลหิตให้อยู่ในระดับปกติ มี 2 วิธี ได้แก่ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการรักษาด้วยยาความร่วมมือในการรักษาด้วยยาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะให้ผู้สูงอายุสามารถควบคุมระดับความดันโลหิตได้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความร่วมมือในการรักษาด้วยยาสำหรับผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ระหว่างเดือนตุลาคมถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย บุคลากรผู้ดูแลจำนวน 4 คน คือ แพทย์ 1 คน พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานที่คลินิกโรคความดันโลหิตสูง 2 คน และเภสัชกร 1 คน และผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงที่ไม่สามารถคุมความดันโลหิตให้อยู่ในเกณฑ์ปกติจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการศึกษา ได้แก่ แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความร่วมมือในการรักษาด้วยยาสำหรับผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งพัฒนาโดยศุภิสร สร้อยแก้ว (2553) การประเมินประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกเป็นการประเมินจากผลลัพธ์ของการปฏิบัติ ประกอบด้วย ความร่วมมือในการรักษาด้วยยาของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัวและหัวใจคลายตัว ความพึงพอใจของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง และความพึงพอใจของบุคลากรผู้ดูแลต่อการใช้

แนวปฏิบัติทางคลินิก เปรียบเทียบความร่วมมือในการรักษาด้วยยาของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง และความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัวและคลายตัวก่อนและหลังการใช้แนวปฏิบัติด้วยสถิติทดสอบชนิดที และวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความร่วมมือในการรักษาด้วยยาของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง หลังการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิก ดีกว่าก่อนการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. ความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัวหลังการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิก ต่ำกว่าก่อนการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
3. ความดันโลหิตขณะหัวใจคลายตัวหลังการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิก ต่ำกว่าก่อนการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
4. ความพึงพอใจของบุคลากรผู้ดูแลต่อการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก อยู่ในระดับมาก
5. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงต่อการได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิก อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมความร่วมมือในการรักษาด้วยยาสำหรับผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง สามารถส่งเสริมความร่วมมือในการรักษาด้วยยาของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงและลดระดับความดันโลหิตของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายได้ ดังนั้นจึงควรนำไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงในสถานบริการระดับทุติยภูมิ

Independent Study Title Effectiveness of Implementing Clinical Practice Guidelines for Promoting Medication Adherence Among Older Persons with Hypertension, Wiang Papao Hospital, Chiang Rai Province

Author Miss Rakchanok Thongsilp

Degree Master of Nursing Science (Gerontological Nursing)

Independent Study Advisor
Associate Professor Dr. Duangruedee Lasuka

ABSTRACT

Hypertension is a common chronic illness among older people. Two methods for blood pressure control include lifestyle modification and pharmacological therapy. Medication adherence is an important factor for controlling blood pressure. This operational study was conducted to evaluate the effectiveness of clinical practice guidelines implementation for promoting medication adherence among older persons with hypertension, Wiang Papao hospital, Chiang Rai province during October to December 2010. The sample consisted of 4 health care personnel including 1 doctor, 2 nurses at hypertension clinic, and 1 pharmacist; and 30 older persons with uncontrolled hypertension. The instrument was the clinical practice guidelines for promoting medication adherence among older persons with hypertension, developed by Soikreaw (2010). The effectiveness of the CPGs was evaluated based on the clinical outcomes including medication adherence among older persons with hypertension, systolic and diastolic blood pressure, and satisfaction of older persons with hypertension and health care personnel with clinical practice guidelines implementation. Data were analyzed using paired t-test for comparison of medication adherence among older persons with hypertension, and systolic and diastolic blood pressure before and after implementation of the clinical practice guidelines; and descriptive statistics for satisfaction of data.

Results of this study revealed that:

1. After implementation of the clinical practice guidelines, medication adherence among older persons with hypertension was significantly higher than before ($p < .001$).
2. Systolic blood pressure of the older persons with hypertension after implementation of the clinical practice guidelines was significantly lower than before ($p < .001$)
3. Diastolic blood pressure of the older persons with hypertension after implementation of the clinical practice guidelines was significantly lower than before ($p < .001$)
4. The satisfaction with clinical practice guidelines implementation of health care personnel was at a high level.
5. The satisfaction with care based on CPGs among older persons with hypertension was at a high level.

Results of this study indicate that clinical practice guidelines implementation for promoting medication adherence among older persons with hypertension can promote medication adherence and decrease blood pressure levels of older persons with hypertension at Wiang Papao hospital, Chiang Rai province. Therefore, these guidelines should be used to improve quality of care for elders with hypertension in the secondary care setting.